

گزینه ۴

۱

$$y = mx - 2nx - m + 3 = (m - 2n)x + (-m + 3)$$

خطوطی که از مبدأ مختصات عبور می‌کنند، معادله‌ای به شکل $y = ax$ دارند، پس داریم:

$$-m + 3 = 0 \Rightarrow m = 3 \Rightarrow y = (3 - 2n)x$$

اگر $3 - 2n = 0$ باشد، n برابر $\frac{3}{2}$ خواهد بود که در این حالت معادله فوق به $y = 0$ تبدیل می‌شود که در این صورت نیز از مبدأ می‌گذرد.

گزینه ۳

۲

نقطه را به صورت $\begin{bmatrix} m \\ -\frac{1}{m} \end{bmatrix}$ در نظر می‌گیریم، پس داریم:

$$4m + \frac{1}{m} = 5 \Rightarrow \frac{4m^2 + 1}{m} = 5 \Rightarrow 4m^2 + 1 = 5m$$

$$\Rightarrow 4m^2 - 5m + 1 = 0 \Rightarrow (m - 1)(4m - 1) = 0 \Rightarrow m = 1, m = \frac{1}{4}$$

$$m = 1 \Rightarrow \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix}, m = \frac{1}{4} \Rightarrow \begin{bmatrix} \frac{1}{4} \\ -4 \end{bmatrix}$$

گزینه ۳

۳

دو نقطه از خط مشخص است. با استفاده از مختصات آن‌ها معادله خط را می‌نویسیم:

$$\begin{bmatrix} 0 \\ 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 2 \\ 0 \end{bmatrix} \Rightarrow a = \frac{0 - 3}{2 - 0} = -\frac{3}{2}$$

$$y = ax + b \Rightarrow y = -\frac{3}{2}x + b \xrightarrow{\begin{bmatrix} 2 \\ 0 \end{bmatrix}} 0 = -\frac{3}{2} \times 2 + b \Rightarrow b = 3$$

معادله خط موردنظر:

$$y = -\frac{3}{2}x + 3$$

راه حل اول:

نقاط را در معادله امتحان می‌کنیم:

$$\text{گزینه ۱: } \frac{1}{2} = -6 \times 2 + 5 = -7 \quad \times$$

$$\text{گزینه ۲: } 3 = -6 \times \frac{1}{3} + 5 = -2 + 5 = 3 \quad \checkmark$$

$$\text{گزینه ۳: } \frac{1}{3} = -6 \times 3 + 5 = -13 \quad \times$$

$$\text{گزینه ۴: } 6 = (-6) \times \frac{1}{6} + 5 = -1 + 5 = 4 \quad \times$$

راه حل دوم:

معادله را می‌نویسیم:

$$y = -6x + 5, \quad x = \frac{1}{y} \Rightarrow y = \frac{-6}{y} + 5 \Rightarrow y + \frac{6}{y} - 5 = 0$$

$$\frac{y^2 + 6 - 5y}{y} = 0 \Rightarrow y^2 - 5y + 6 = 0 \Rightarrow (y - 2)(y - 3) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} y = 2 \Rightarrow x = \frac{1}{2} \Rightarrow \begin{bmatrix} \frac{1}{2} \\ 2 \end{bmatrix} \\ y = 3 \Rightarrow x = \frac{1}{3} \Rightarrow \begin{bmatrix} \frac{1}{3} \\ 3 \end{bmatrix} \end{cases}$$

نقطه مورد نظر مختصات $\begin{bmatrix} 0 \\ b \end{bmatrix}$ دارد، بنابراین:

$$d_1: (a - 1) \times 0 = 2b - 1 = 0 \Rightarrow b = \frac{1}{2}$$

پس مختصات نقطه تلاقی $\begin{bmatrix} 0 \\ \frac{1}{2} \end{bmatrix}$ است. بنابراین:

$$\begin{bmatrix} 0 \\ \frac{1}{2} \end{bmatrix}: 0 + 3 = (a + 2) \times \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{1}{2}(a + 2) = 3 \Rightarrow a + 2 = 6 \Rightarrow a = 4$$

$$۱) y + ۳x - ۱ = ۰ \Rightarrow y = -۳x + ۱ \Rightarrow \begin{cases} \text{شیب} = -۳ \\ \text{عرض از مبدأ} = ۱ \end{cases} \xrightarrow{(\times)} -۳$$

$$۲) \frac{y}{۲} - \frac{x}{۳} + ۲ = ۰ \xrightarrow{\times ۲} y = \frac{۲}{۳}x - ۴ \Rightarrow \begin{cases} \text{شیب} = \frac{۲}{۳} \\ \text{عرض از مبدأ} = -۴ \end{cases} \xrightarrow{(\times)} -\frac{۸}{۳}$$

$$۳) y + ۲x + ۲ = ۰ \Rightarrow y = -۲x - ۲ \Rightarrow \begin{cases} \text{شیب} = -۲ \\ \text{عرض از مبدأ} = -۲ \end{cases} \xrightarrow{(\times)} ۴$$

$$۴) ۲y = ۴x - ۵ \Rightarrow y = ۲x - \frac{۵}{۲} \Rightarrow \begin{cases} \text{شیب} = ۲ \\ \text{عرض از مبدأ} = -\frac{۵}{۲} \end{cases} \xrightarrow{(\times)} -۵$$

راه حل اول:

$$\begin{cases} (-۳) \times \begin{cases} ۵x + ۳y - ۷ = ۰ \\ ۵x + ۳x + ۵y - ۷ = ۰ \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -۱۵x - ۹y + ۲۱ = ۰ \\ ۱۵x + ۲۵y - ۳۵ = ۰ \end{cases} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{جمع طرفین} : ۱۶y - ۱۴ = ۰ \Rightarrow y = \frac{۱۴}{۱۶} = \frac{۷}{۸}$$

$$۵x + ۳ \times \frac{۷}{۸} - ۷ = ۰ \Rightarrow ۵x = ۷ - \frac{۲۱}{۸} \Rightarrow x = \frac{۵۶ - ۲۱}{۴۰} = \frac{۳۵}{۴۰} = \frac{۷}{۸}$$

خط از نقاط $\begin{bmatrix} ۰ \\ ۰ \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} \frac{۷}{۸} \\ \frac{۷}{۸} \end{bmatrix}$ می‌گذرد، در نتیجه:

$$\text{شیب خط} = \frac{\frac{۷}{۸} - ۰}{\frac{۷}{۸} - ۰} = ۱$$

راه حل دوم:

به شکل کلی محل تلاقی دو خط به معادله‌های زیر را بررسی می‌کنیم:

$$\begin{cases} ax + by = t \\ bx + ay = t \end{cases} \Rightarrow ax + by = bx + ay \Rightarrow (a - b)x = (a - b)y \xrightarrow{a \neq b} x = y$$

یعنی محل برخورد هر دو خط به معادله‌های بالا، روی خط $y = x$ است. این خط از مبدأ نیز می‌گذرد؛ بنابراین صورت سوال شیب همین خط را خواسته است که برابر با ۱ است.

برای به دست آوردن محل برخورد دو خط کافی است دستگاه زیر را حل کنیم:

$$\begin{cases} -3x + 9y = 12 \xrightarrow{\div(-3)} x - 3y = -4 \Rightarrow x = 3y - 4 \\ 2y = -x + 1 \end{cases}$$

جایگزینی اولی در معادله دوم $\rightarrow 2y = -(3y - 4) + 1 \Rightarrow 5y = 5 \Rightarrow y = 1$

$\xrightarrow[\substack{x=3y-4 \\ y=1}]{} x = 3 - 4 = -1 \Rightarrow$ نقطه برخورد $\begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix}$

تنها حالتی که نمی‌توان با سه نقطه تعریف شده یک مثلث ساخت آن است که سه نقطه روی یک خط راست قرار داشته باشند. وقتی سه نقطه روی یک خط قرار دارند، خط گذرنده از هر جفت آن‌ها شیب یکسانی دارد؛ بنابراین، اگر شیب خط AB را مساوی با شیب BC قرار دهیم، خواهیم داشت:

$$\text{شیب AB} = \frac{1 + 2a - (0)}{3 - 0} = \frac{1 + 2a}{3}$$

$$\text{شیب BC} = \frac{1 + 2a - a}{3 - (-1)} = \frac{1 + a}{3 + 1} = \frac{1 + a}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{1 + 2a}{3} = \frac{1 + a}{4} \Rightarrow 4 + 4a = 3 + 3a \Rightarrow a = -1$$

$$y = 4x - 3 \Rightarrow (2m - 1) = 4(m) - 3 \Rightarrow -2m = -2 \Rightarrow m = 1$$

عبارت زیر، صورت کلی معادله خطوطی است که از مبدأ مختصات می‌گذرد:

$$\frac{1}{a}y = bx \Rightarrow y = \underbrace{ab}_{k}x \Rightarrow y = kx$$

$$5(2x - y) + 3(2x - y + 1) - 12 = 0 \Rightarrow 10x - 5y + 6x - 3y + 3 - 12 = 0$$

$$\Rightarrow 16x - 8y - 9 = 0 \Rightarrow 8y = 16x - 9 \Rightarrow y = 2x - \frac{9}{8} \Rightarrow \text{شیب خط} = 2$$

$$x = 2 \Rightarrow 3 \times 2 - 2y = 5$$

$$\Rightarrow -2y = 5 - 6$$

$$\Rightarrow y = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow -2y = -1$$

شیب خطی که از نقطه‌ای به مختصات $\begin{bmatrix} 2 \\ \frac{1}{2} \end{bmatrix}$ و مبدأ مختصات $\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ می‌گذرد، برابر است با:

$$\frac{\frac{1}{2} - 0}{2 - 0} = \frac{1}{4}$$

برای به دست آوردن نقطه تلاقی خط $x + 2(a + 2)y = 1$ و محور x ها، در معادله خط مقدار $y = 0$ را جایگذاری می‌کنیم:

$$x + 2(a + 2)y = x + 0 = 1 \Rightarrow x = 1$$

این نقطه، نقطه تلاقی خط $(a + 2)x + 2y = 3$ با محور x ها نیز هست: $(x = 1, y = 0)$

$$(a + 2)x + 2y = 3 \xrightarrow[y=0]{x=1} a + 2 = 3 \Rightarrow a = 1$$

ابتدا محل برخورد دو خط را با حل دستگاه به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} x + 2y = 1 \\ 2x + y = -1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x + 2y = 1 \\ -4x - 2y = 2 \end{cases} \Rightarrow -3x = 3 \Rightarrow x = -1$$

$$2 \times (-1) + y = -1 \Rightarrow y = 2 - 1 = 1$$

$$\text{معادله خط: } y = ax + b \xrightarrow{a=2} y = 2x + b \xrightarrow{\begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix}} 1 = -2 + b \Rightarrow b = 3$$

$$\Rightarrow y = 2x + 3 \xrightarrow{x=0} y = 3$$

در نتیجه عرض محل برخورد خط با محور y ها برابر است با: $y = 3$

دو نقطه از خط را داریم:

$$\begin{bmatrix} 3 \\ 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -1 \\ 9 \end{bmatrix} \Rightarrow \text{شیب} = \frac{9 - 1}{-1 - 3} = \frac{8}{-4} = -2$$

$$y = -2x + b \Rightarrow 1 = -2 \times 3 + b \Rightarrow b = 7 \Rightarrow y = -2x + 7$$

$$d_1 : \begin{bmatrix} 3 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix} \Rightarrow y = 0$$

$$d_2 : \begin{bmatrix} 0 \\ 4 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 10 \end{bmatrix} \Rightarrow x = 0$$

دو خط یاد شده روی محورهای مختصات هستند. محل برخورد آن‌ها مبدأ مختصات است و حاصل جمع طول و عرض مختصات آن صفر می‌شود.

خطوطی موازی هستند که شیب برابر داشته باشند. شیب خط‌ها را بررسی می‌کنیم:

الف) $y = 4x - 2 \Rightarrow$ شیب = ۴

ب) $y = 7x + 3 \Rightarrow$ شیب = ۷

پ) $y = \sqrt{\frac{48}{3}}x + \pi = \sqrt{16}x + \pi = 4x + \pi \Rightarrow$ شیب = ۴

ت) $-y = 4x + 17 \Rightarrow y = -4x - 17 \Rightarrow$ شیب = -۴

از آنجایی که موارد الف و پ دارای شیب برابری هستند، با یکدیگر موازی‌اند.

x را تعداد کتاب‌های علی و y را تعداد کتاب‌های رضا در نظر می‌گیریم:

$$\text{باتوجه به سؤال: } \begin{cases} x = 3y + 6 \\ x - y = 14 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x - 3y = 6 \\ x - y = 14 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x - 3y = 6 \\ -x + y = -14 \end{cases} \Rightarrow -2y = -8 \Rightarrow y = 4 \Rightarrow x = 18 \Rightarrow x + y = 22$$

دقت کنید که باتوجه به صورت سؤال تعداد کتاب‌های علی بیشتر است؛ پس $x - y = 14$ صحیح است نه $y - x = 14$.

اگر خطی موازی با محور طول‌ها باشد، شیب آن برابر با صفر است؛ بنابراین:

$$3my = (3m - 5)x + m$$

$$y = \frac{(3m - 5)}{3m}x + \frac{m}{3m} = \frac{3m - 5}{3m}x + \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{3m - 5}{3m} = 0 \Rightarrow m = \frac{5}{3}$$